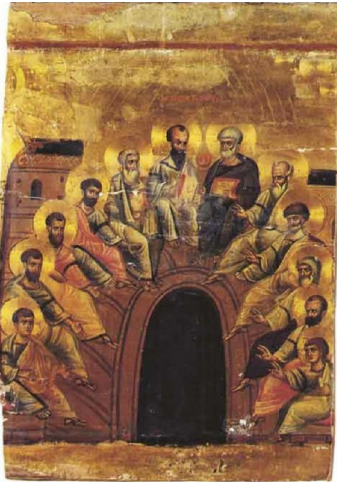

СЛОВО ЗА ПЕТДЕСЕТНИЦА

Днес, възлюбени, прославяме Триединия Бог и възпоменаваме слизането на Неговото Трето Лице – Дух Свети над Христовите Апостоли във вид на огнени езици. А чрез Апостолите Светият Дух дарява нетварната Божия благодат на цялата Христова Църква, тоест на събранието, на общността от приели в сърцата си апостолската проповед и повярвали в Богочовека, в Месия, Спасителя на света.

Ние съзнаваме себе си като членове на Христовата Църква. Но това съзнание често е смътно, инертно и е твърде далече от това да определя живота ни. Какво е всъщност нашето разбиране за Църквата, какви са нашият усет, нашият опит за пребъждане в Църквата? Да, ние правим разлика между значението на думата „църква“ като храмова сграда и значението на същата дума като събрание на верните и още по-точно като богочовешки организъм, като тайнствено Христово тяло, което включва всички правилно вярващи в Богочовека Христос. Но дори и да имаме теоретично, именно теоретично знание за Църквата, ние може и да не сме очиствани, просвещавани, оживотворявани от благодатта нейни членове.

*

Споменах, че Църквата е тяло на Христос. Така ни учи свети апостол Павел. Глава на Църквата е Сам Господ Иисус Христос (Еф. 1:22; 4:15; Кол. 1:18), а Църквата е „Негово тяло, пълнота на Тогова, Който изпълня всичко във всичко“ (Еф. 1:23). Отново по думите на апостол Павел, Църквата като Христово тяло „расте с растене по Бога“ (Кол. 2:19). „Където е Христос, там е католичната (съборната) Църква, подчертава св. Игнатий Богоносец. Сам Христос, Главата на Църквата, нарича Себе Си Истина. (Иоан 14:6). Именно чрез Него пълнотата на истината се въплъщава в нашия човешки свят. Но щом Църквата е тяло на

Христос, то тя е и тяло на истината. Нито Христос може да бъде отделен от Църквата, нито Църквата – от Христос. И тъкмо поради това Църквата е „стълб и крепило на истината“ (1Тим. 3:15). В Църквата – като небесно-земен, като невидимо-видим богочовешки организъм – истината става жива реалност, става наш живот, наш опит. Тази истина не се побира в система от понятия и категории, не се постига с интуитивно прозрение на грехопадналия човек, гордо уверен в силата на своя ум. Истината за Триединия Бог, за творението, за човека е неизмеримо дълбока и необхватна за познавателните способности на човешкото същество, взето само по себе си.

Кой ни прави съпричастни на истината? Третото Лице на надсъщностната Троица – Светият Дух. Той, „Духът на истината“ ни упътва на всяка истина по думите на Спасителя (Иоан. 16:13). Той влага в членовете на Църквата „ново сърце и нов дух“ (Йезек. 36:26), оживява ги, за да познаят пълнотата на истината в Христос – „никой не може да нарече Иисуса Господ освен чрез Светия Дух“, казва свети апостол Павел (1 Кор. 12:3). И св. Иринеи Лионски благовести: „където е Църквата, там е Светият Дух, и където е Светият Дух, там е Църквата“.

Ала Светият Дух, както и другите две Лица на Пресветата Троица, е не само истина, но и любов, защото Бог е любов (1 Иоан. 8:16). Любовта и истината са еднородни, те взаимно се проникват. Любовта живее чрез истината; истината живее чрез любовта. Ако любовта има език, това е истината и ако истината има език, това е любовта. Любовта е живот на истината, сърце на истината.

*

Но ако ние слушаме тия слова „тежко“ и ги чуваме като далечно ехо, ако гледаме и виждаме като през мъгла, то, колкото и да твърдим, че сме в истинската Църква, можем да се окажем плевели на нивата, сухи пръчки на лозата. Само топлата вяра и животът според нея ни очиства, просвещава, оживотворява чрез Божията благодат. Какво е за нас Църквата? Какво е нашето църковно съзнание? Знаем ли ние, че в Църквата няма разлика между

„нравственост“ и „духовност“? Имаме ли начално опитно познание за това що е православна духовност? Или не правим разлика между нея и външната добропорядъчност. Знаем ли, че в Църквата няма минимални изисквания, задължителни за всички, и по-високи изисквания, които са привилегия на избраните? Помним ли словата на Спасителя: „... бъдете съвършени, както е съвършен и Небесният ваш Отец“ (Мат. 5:48)? Или живеем явно или скришом според своите страсти и похоти, приемаме половинчатата си вяра за нещо естествено, затъваме в двоедушие, разплащаме се със съвестта си чрез (полу)формални изповеди, залъгваме се с нецърковна по същината си църковност.

Оживяващи и живи членове на Христовата Църква са тия, които по думите на свети апостол и евангелист Йоан Богослов „ходят в истината“ (2 Йоан. 1:4), тоест тия, които живеят в истината и чрез истината. Но ако истината е едносъщна с любовта, тези, които живеят в истината, доказват това, като се обичат в Христос. Истината, която чрез Светия Дух пребъдва в един от членовете на Христовото тяло, го подбужда да обича истината, пребъдваща в другите членове на това тяло. Така, упътвани от Бог Дух Свети, членовете на Църквата стават Божия пшеница, плодоносни пръчки на духовната лоза, живеят и се оживотворяват в истината чрез любовта, и в любовта чрез истината, придобиват „ново сърце и нов дух“, стават чеда на Бог Отец, приятели на Бог Син и неръкотворни храмове на Бог Дух Свети – свята, животворяща, едносъщна и неразделима Троица, на Която подобава слава, чест и поклонение сега и всякога, и във вечни векове. Амин!

† Триадицкий митрополит Фотий

Петдесетница, 2018 г.